

आर्थिक वर्ष २०७९/८०
को स्वीकृत
नीति तथा कार्यक्रम

ककनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रानीपौवा, नुवाकोट

“समृद्ध ककनीको आधार: कृषि, पर्यटन र दिगो पुर्वाधार”

यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू

अतिथिज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

बुद्धिजीवि वर्ग,

गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, पत्रकार मित्रहरू

एवं तमाम गाउँवासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीवहिनीहरू

सर्वप्रथम म ककनी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा लोकतन्त्र प्राप्ति र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाको लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका दशवर्षे जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन लगायतका आन्दोलन र राजनीतिक क्रान्ति एवं संघर्षलाई म स्मरण गर्न चाहान्छु । जनाधिकार र राजनीतिक परिवर्तनका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने शहीदहरू प्रति उच्च सम्मान तथा हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु, घाइते योद्धा र वेपत्ता नागरिकहरू प्रति उच्च सम्मान र परिवारप्रति गहिरो सहानुभूति प्रकट गर्दछु । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनार्थ राजनीतिक परिवर्तनको नेतृत्व गर्ने राजनीतिज्ञ एवं आम परिवर्तनकारी जनताप्रति हार्दिक नमन र समान व्यक्त गर्दछु ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक प्रणालीको आधारस्तम्भको रूपमा रहेको स्थानीय तहको दोस्रो कार्यकालको निर्वाचन २०७९ सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ । यस निर्वाचनलाई निष्पक्ष, स्वच्छ र भयरहित तवरमा सपन्न गर्न योगदान गर्नुहुने आम नागरिक, राजनीतिक दल, निर्वाचन आयोग र राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत सबैमा म हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यस ककनी गाउँपालिकाको गाउँसभाको नवौँ अधिवेशनमा उपस्थित हुनुहुने गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, पत्रकार, सुरक्षाकर्मी, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, हामीलाई असाध्यै माया गर्नुहुने तमाम बुवा आमा, दाजुभाई, दिदीवहिनीहरूलाई गाउँपालिकाको तर्फबाट एवं आफ्नो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत तथा सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

२०७९ साल वैशाख ३० गतेको दोस्रो ऐतिहासिक स्थानीय तहको निर्वाचनमा हामीले ककनीवासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीवहिनीहरूको प्रयास माया र ममता प्राप्त गरेका छौं । उक्त कुरालाई आत्मसाथ गरी नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले हाम्रो निर्वाचित संस्थालाई तोकिएका काम, कर्तव्य र अधिकार लाई ईमान्दारीताका साथ पालना र कार्यान्वयन गर्न कटिबद्धताका साथ लागि पर्ने प्रतिवद्धता जाहेर गर्न

चाहन्छु। जननिर्वाचित दोस्रो गाउँपालिकाको प्रमुखको हैसियतबाट गाउँसभाको नवौँ अधिवेशन आ.ब. २०७९/८० को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने विशिष्ट जिम्मेवारी दिनु भएकोमा सबै गाउँवासी प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू :

गाउँवासीको क्षमता एवं आर्थिक अवस्थालाई विश्लेषण गरी जनप्रतिनिधी एवं राजस्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार आगामी आर्थिक वर्ष ०७९/०८० को करका दर र दायराहरूलाई निर्धारण गर्ने नीति अख्तियार गर्दै आगामी आर्थिक वर्षका लागि टोल वस्तीका गाउँवासीहरू, बौद्धिक व्यक्तित्व लगायत सबै सरोकारवालाहरू एवं माननीय सांसदज्यूहरू, राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू लगायत जनप्रतिनिधिहरूको घनिभूत छलफलका आधारमा नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएको शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, स्वच्छ वातावरण, सूचना र सामाजिक न्याय जस्ता मौलिक हक एवं राज्यका निर्देशक सिद्धान्तको आर्थिक उद्देश्यमा उल्लेखित राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर, स्वतन्त्र एवं उन्नतशिल बनाउदै समाजवाद उन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्र निर्माणका लागि स्थानीय स्तरमै सर्वाङ्गण विकासको आधारशिला तयार गर्न नीति तथा कार्यक्रमको वाचन मात्रले परिवर्तनको विगुल फुक्न सक्दैन, यसका लागि नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएका विषयवस्तुहरू कार्यान्वयन गर्न स्रोत/साधन समेतको सुनिश्चित हुनु पर्दछ। हाम्रो अवस्था र उपलब्ध स्रोत साधनको यथोचित तालमेल गर्दै आर्थिक वर्ष ०७९/०८० मा समेत विगतको नीति तथा कार्यक्रममा केही परिष्कृत गरी विषय क्षेत्रगत सहितको १८१ बुँदे नीति तथा कार्यक्रम यो गरिमामय सभा समक्ष पेश गर्न गईरहेको छु।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू :

गाउँपालिकाको प्रमुख हुनुको नाताले आ.ब.०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु पूर्व गाउँपालिकामा हामीले महसुस गरेका समस्या, चुनौती एवं क्षेत्रगत विश्लेषणात्मक टिप्पणी पेश गर्न चाहन्छु।

क.समस्या तथा चुनौतीहरू :

- ❖ स्थानीय सरकारको अधिकार क्षेत्र भित्रका जिम्मेवारी पुरा गर्न आवश्यक पर्ने कानून निर्माण भई नसक्नु।
- ❖ कार्यप्रकृया बारेमा सेवाग्राहीको सचेतना वृद्धि भई नसक्नु।
- ❖ मानविय, वित्तिय, भौतिक स्रोत साधन प्रयाप्त नहुनु।
- ❖ गाउँ कार्यपालिकाको आफ्नै प्रशासनिक भवन तथा वडा कार्यालयहरूको आफ्नै सेवाग्राही मैत्री भवन नहुनु।
- ❖ गाउँपालिकाको श्रोत र सामर्थ्य भन्दा धेरै जनअपेक्षा हुनु।
- ❖ दीर्घकालीन आयोजना तथा कार्यक्रमहरू समयमानै छनौट गर्न नसक्नु।
- ❖ भौगोलिक बनावटको विकटता र सडक असुविधाकायमै रहनु।
- ❖ योजना तर्जुमा देखि कार्यान्वयन तथा भुक्तानी सम्म विभिन्न अवरोधले गर्दा वेरजु रकम वढदै जानु।

- ❖ करीव ४ करोड ५० लाख रुपैयाँको बजेट सुनिश्चितता नगरी गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य अगाडी वढाईनु र आम्दानी भन्दा बढी खर्चको बजेट बनाउने विगतको परम्पराले गर्दा गाउँपालिकालाई आर्थिक दायित्व बढन गई तत्काल जनअपेक्षा अनुसारका आयोजनाहरु सञ्चालनमा ल्याउन कठिन हुनु ।

अब म आ.ब.०७८/०७९को हाल सम्मको अवधिमा संचालन भएका मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरुको क्षेत्रगत विश्लेषणात्मक टिप्पणी पेश गर्न चाहन्छु ।

निम्न :

१. आर्थिक विकास :

कृषि:

- ❖ पचास प्रतिशत अनुदानमा ३३१० हिउँदे तथा ३०००वर्षे गरी कुल ६३१० वटा विरुवाहरु कृषकहरुलाई वितरण गरिएको,
- ❖ आठ वटै वडाहरुमा माटो जाँच शिविर सञ्चालन गरिएको,
- ❖ पालिका स्तरीय फलफुल खेती सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरिएको,
- ❖ वडा नं ३ मा तरकारी पकेट क्षेत्र विस्तार भएको,
- ❖ पचास प्रतिशत अनुदानमा ६० ओटा मिनिटिलर वितरण कार्य सम्पन्नताको अन्तिम चरणमा पुगेको,
- ❖ वर्षे मुलाको पकेट क्षेत्रमा ६०० प्याकेट मुलाको विउ ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको,

पशुसेवा :

- ❖ यस आ.ब.को हाल सम्मको अवधिमा ४०० जना कृषकलाई जै घाँस निशुल्क वितरण गरिएको,
- ❖ ३८० जनालाई निशुल्क पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि औषधी वितरण भएको,
- ❖ ५७५ वटा गाईभैसीलाई कृतिम गर्भाधान गराईएको,
- ❖ विपद् व्यवस्थापन कोषबाट ५ जना कृषकलाई आर्थिक सहयोग दिइएको,
- ❖ ३०० जना कृषकलाई गाईभैसी सुत्केरी भत्ता वितरण भएको र ७६० जनालाई वितरणको प्रकृया अगाडी वढाईएको,

पर्यटन :

- ❖ ककनी ५ मा पर्यटकिय पदमार्गर भ्यूटावर निर्माण भएको,

संस्कृति संरक्षण :

- ❖ वडा नं १ मा नमुनाटोल गणेश मन्दिर, पारिपाटा मरणघाट निर्माण, पधेली गुम्बा निर्माण तथा बुद्ध मूर्ति स्थापना, वडा नं २ मा कालिका मन्दिर निर्माण, वडा नं ३ मा मायाटार पैरे मरणघाट निर्माण, वडा नं ४ मा श्रीकृष्ण मन्दिर तथा गर्वासी मन्दिर संरक्षण, वडा नं ६ मा फुङफुङ झरना वाकिङ ट्रयाक, वडा नं ७ मा भस्मे सालघारी मरणपाटी वडा नं ८ मा पुतली चौतारा संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको ।

उद्योग तथा सहकारी :

- ❖ यस आ.ब. मा कुल ५१० ओटा उद्योगहरू गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा दर्ता भई रु दश लाख पचास हजार श्रव संकलन गरिएको,
- ❖ ककनी गाउँपालिका भित्र रहेका ४२ ओटा सहकारी संस्थाहरूको विवरण अध्यावधिक गरिएको,
- ❖ सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि लागि अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको,
- ❖ विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रममा सहकारीहरूको क्षमता वृद्धि तथा आन्तरिक स्रोत परिचालन गरिएको,

रोजगार सेवा केन्द्र :

- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत यस आ.ब.०७८/०७९को हाल सम्मको अवधिमा कुल ९७ जनालाई १०० दिन वरावरको प्रतिदिन ५७७- रुपैयाका दरले रोजगार प्रदान गरी ९ ओटा आयोजना सम्पन्न गरिएको,
- ❖ सूचीकृत भएका वेरोजगार व्यक्तिहरूलाई काममा खटाउनु पूर्व अभिमूखिकरणका कार्यहरू संचालन गरिएको,
- ❖ कामदारहरूलाई काममा सहजिकरण गर्नका लागि हाते औजार र निर्माण सामग्रीहरू उपलब्ध गराईएको,
- ❖ जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम गरिएको,
- ❖ वडा कार्यालयमा आयोजनाहरू छनौट सम्बन्धि अभिमूखिकरण तथा सहजिकरण गरिएको,
- ❖ कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण तथा सुनुवाई गरिएको,
- ❖ वेरोजगार व्यक्तिहरूबाट वडामा नै फारम भर्न सक्ने प्रबन्ध मिलाईएको ।

वित्तिय व्यवस्थापन र अवस्था :

- ❖ हरेक भुक्तानीलाई सुत्र (SuTRA) प्रणालीबाट आवद्ध गरिएको,
- ❖ लेखा परीक्षणको संपरीक्षण तथा प्रतिवेदन प्रणालीका लागि नाम्स (NAMS) प्रणालीको सुरुवात गरिएको,
- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता लगायतका कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट गरिने भुक्तानीका लागि सिगास (CGAS) प्रणाली अवलम्बन गरिएको,
- ❖ आलेप शाखा स्थापना गरी आन्तरिक लेखा परीक्षणलाई व्यवस्थित गरिएको,
- ❖ आ.ब.०७८/०७९ का लागि गाउँसभाबाट स्वीकृत भएको कुल बजेट रु ६४ करोड १८ लाख ७० हजार ७ सय २३ रुपैया मध्ये २०७९ जेठ मसान्त सम्म चालु तर्फ २६ करोड ७६ लाख १७ हजार ४९३ रुपैया र

पूँजिगत तर्फ १४ करोड ५२ लाख ४७ हजार ५५६ रुपैया गरी कुल ४१ करोड २८ लाख ६५ हजार ४९ रुपैयाखर्च भएको ।

- ❖ आ.ब.०७६/०७७ सम्मको अध्यावधिक वेरुजु ९ करोड ६६ लाख ९९ हजार रहेकोमा पेशकी वेरुजु ५२ लाख २९ हजार, नियमित गर्नुपर्ने वेरुजु ६ करोड ७९ लाख ९१ हजार ८५३ रुपैया र असुल उपर गर्नुपर्ने वेरुजु २ करोड ३४ लाख ७८ हजार १४७ रुपैया रहेको,
- ❖ वेरुजु रकम फर्छ्यौटका लागि आवश्यक प्रमाण जुटाई संपरीक्षणको कार्यलाई निरन्तरता दिएको,
- ❖ आ.ब. ०७८/०७९ मा संपरीक्षणबाट १५ लाख पेशकी वेरुजु फर्छ्यौट गरिएको,

२. सामाजिक विकास :

शिक्षा, यूवा तथा खेदकूद :

- ❖ कक्षा एक देखि पाँच सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गरिनुका साथै कक्षा ६-८ को स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको,
- ❖ नेपाल सरकार, पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत भई आएको कक्षा १-३ को एकिकृत पाठ्यक्रम लागु गर्न स्थानीय स्रोतबाटै सोको सुनिश्चितता गर्दै १२३ जना शिक्षकलाई एकिकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धि तालिम प्रदान गरी एकिकृत पाठ्यक्रम पूर्ण रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईएको,
- ❖ राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सहित दश ओटा विद्यालयमा ICT Lab, दुई वटा विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला तथा ३ ओटा विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना गरिएको,
- ❖ सबै विद्यालयका कुल १२२ जना टुहुरा, विपन्न तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका बालबालिकाहरुलाई व्याग, स्टेशनरी, पोशाक वितरण कार्य सम्पन्नताको नजिक पुगेको,
- ❖ कक्षा १-५ सम्म अध्ययन गर्ने बालबालिकाहरुलाई अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गराउने कार्यको सुनिश्चितताका लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदानमा नपुग हुने प्रति विद्यार्थी २९९।- रुपैयाका दरले थप पाठ्यपुस्तक वापतको रकम विद्यालयलाई उपलब्ध गराईएको,
- ❖ बालविकास शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि श्रम ऐन अनुसारको न्यूनतम पारिश्रमिक सुनिश्चितता गरिएको,
- ❖ कक्षा २-५ सम्मका सबै बालबालिकाहरुलाई गृहकार्य डायरी, सबै शिक्षकका लागि शिक्षण योजना डायरी, शिक्षक लगबुक, एकिकृत पाठ्यक्रम, वार्षिक शैक्षणिक योजना सहितको क्यालिण्डर उपलब्ध गराईएको,
- ❖ सबै विद्यालयमा कम्प्युटर तथा इन्टरनेटको पहुँच पुर्याइ सकिएको,
- ❖ संघीय सरकारको अनुदानमा श्री महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय ककनी ७ र वाग्मती प्रदेश सरकारको अनुदानमा श्री मुकुन्देश्वरी माध्यमिक विद्यालय ककनी ३ मा नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम अगाडी वढाइएको,

- ❖ मुकुन्देश्वरी माध्यमिक विद्यालयमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम यसै आ.ब. मा विस्तार भई हाल ४ ओटा विद्यालयमा उक्त कार्यक्रम लागु गरिएको,
- ❖ नवजीवन माध्यमिक विद्यालयमा प्राविधिक धार तर्फको कक्षा ९-१२ सम्मको पठनपाठनको प्रबन्धका अलावा पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याईएको,
- ❖ सामुदायिक विद्यालयका किशोरीहरूलाई महिनाबारीका वेला प्रयोग हुने स्यानेटरी प्याड निशुल्क रुपमा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईएको,
- ❖ प्रारम्भिक बालबिकास केन्द्र देखि कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीका लागि विद्यालयमै निशुल्क खाजा खुवाउने प्रबन्ध मिलाईएको,
- ❖ गाउँपालिकाका ७ ओटा आधारभुत विद्यालयमा खाजा घर निर्माण र अन्य सबै विद्यालयमा खाजा पकाउने र खाने भाडाहरु उपलब्ध गराईएको,
- ❖ कक्षा १-१२ सम्मका सबै बालबालिकाहरूलाई निशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराईएको,

स्वास्थ्य :

- ❖ ककनी आधारभुत अस्पतालको निर्माण कार्यसुरुवात गरिएको,
- ❖ स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम वडास्तरमा दर्ता गर्ने काम र गाउँपालिको केन्द्रबाट प्रेषण प्रणालीलाई निरन्तरता दिईएको,
- ❖ कोभिड-१९ बाट प्रभावित ५६५ जनालाई पोषण खर्च जनही पाँच हजारका दरले र मृतकका १६ परिवारलाई काजकृया खर्च जनही रु २५ हजारका दरले वितरण गरिएको,
- ❖ ककनी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा चिकित्सकिय सेवा निरन्तर रुपमा सञ्चालन भईरहेको,
- ❖ नियमित रुपमा गर्भ जाँच गराउने र सुत्केरी हुने महिलालाई प्रोत्साहन रकम वितरण गरिएको,
- ❖ अतिसंवेदनशिल रोगहरुको उपचारका लागि अनुदान प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको,
- ❖ गाउँघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिक कार्यक्रम व्यवस्थित तरिकाले निरन्तरता दिईएको ।
- ❖ “अध्यक्ष संग जेष्ठ नागरिक” कार्यक्रम सञ्चालन गरी ६० वर्ष माथीका नागरिकलाई घुम्ती शिविर गरी उपचार सुविधा दिईएको,
- ❖ कोभिड -१९ विरुद्धको पूर्ण खोप ८० प्रतिशत जनतालाई लगाईएको साथै २ वर्ष मुनिका बालबालिकालाई पूर्ण खोप लगाई पूर्ण खोप सुनिश्चित गाउँपालिका घोषणा गरी दिगोपनाको सुनिश्चितता प्रदान गरिएको,
- ❖ स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई विभिन्न रोगको तालिम दिई क्षमता विकास गरिएको,

- ❖ नेपाल सरकारबाट निशुल्क प्रदान गरिने ३८ प्रकारका औषधीहरू स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत आम नागरिकलाई उपलब्ध गराइएको,
- ❖ परिवार नियोजन सेवा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइएको,
- ❖ महामारी जन्य रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि RRT, CICT टिम गठन गरिएको।

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण तर्फ :

- ❖ ७० वर्ष माथीका कुल १४९५ जना जेष्ठ नागरिक, ६२ जना जेष्ठ नागरिक दलित, ३४१ जना जेष्ठ नागरिक एकल महिला, ४५२ जना विधवा, ६७ जना पूर्ण अपाङ्ग, १०५ जना अति अपाङ्ग र ९२ जना दलित बालबालिका गरी जम्मा २६१४ जनालाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता मासिक रुपमा प्रदान गरिएको,
- ❖ रेडियो मार्फत सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण सम्बन्धि सूचना नियमित रुपमा प्रवाह गरिएको,
- ❖ वडा सचिव तथा सहायक कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण सम्बन्धि तालिम दिइएको,
- ❖ नयाँ भत्ताको लागि निवेदन संकलन, दर्ता तथा नविकरणको कार्य वडा कार्यालयबाटै हुने गरेको,
- ❖ बैंक मार्फत भत्ता भुक्तानी हुँदा मृतकको समयमै मृत्यु दर्ता भएको र लगत कट्टाको दर वढेको,
- ❖ सबै वडा कार्यालयमा अनलाईन मार्फत घटना दर्ता हुने गरेको,
- ❖ घटना दर्ता सप्ताह मनाइएको,
- ❖ चार वटा वडाहरूमा घटना दर्ता शिविर सञ्चालन भएको।

जेष्ठनागरिक, महिला तथा बालबालिका क्षेत्र :

- ❖ यस आ.ब.०७८/०७९ को हाल सम्मको अवधिमा ५५ जनालाई अपाङ्ग परिचयपत्र र ६१ जना जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण गरिएको,
- ❖ बालविवाह विरुद्धको जनचेतनामूलक अभियान वडा नं १को भवानी मावि कागतीगाउँ र ओखरपौवा मावि, वडा नं ४ को भवानी माविमा सञ्चालन गरिएको,
- ❖ मानव वेच विखन तथा ओसार पसार विरुद्धको कार्यक्रमा महिला समिति र समूह गठन गरिएको,
- ❖ लैङ्गिक हिंसा निवारण कार्यक्रम वडा नं २ मा सम्पन्न गरिएको,
- ❖ किशोरीहरूको लागि प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि तालिम वडा नं ४ मा सञ्चालन गरिएको,
- ❖ महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान सम्पन्न गरिएको,

३.पूर्वाधार विकास :

सडक तथा भौतिक पूर्वाधार तर्फयस आ.ब.०७८/०७९ को हाल सम्म सम्पन्न भएका मुख्य-मुख्य आयोजनाहरु निम्न अनुसार प्रस्तुत गरेको छु ।

निम्न :

१. राजेन्द्र प्रकाश सहिद मार्ग, वडा नं -३
२. काउलेथाना सानोचित्रे सडक, वडा नं -२
३. काउलेथाना भोटथान सिंह सडक, वडा नं- ५
४. पैतिस किलो कफी फर्म सडक, वडा नं -६
५. रानीपौवा लामागाउँ चतुराले सडक, वडा नं -७
६. रानीपौवा पुतली चौतारा खोलापारी सडक, वडा नं- ८
७. तल्लोगाउँ नमुना टोल सडक ढलान, वडा नं- १
८. जैसिकुलो सिंचाई आयोजना, वडा नं -१
९. सिमखेत खोला खेत मोटरबाटो, वडा नं -२
१०. वालुवाखोला लौके मोटरबाटो, वडा नं -३
११. रानीपौवा धनसार मोटरबाटो, वडा नं- ४
१२. तरकारी संकलन केन्द्र भवन निर्माण, वडा नं -४
१३. भोटथानसिं मरणपाटी निर्माण, वडा नं- ५
१४. स्यागु गुम्बा मोटरबाटो, वडा नं- ६
१५. चतुराले बजार चिप्ले ढुंगा सडक, वडा नं- ७
१६. वागा भञ्ज्याङ्ग भस्मे सेडाईगाउँ तुलसी डाडा मोटरबाटो, वडा नं- ७
१७. लामागाउँ आमा कृषि समूह भवन, वडा नं- ८
१८. जलकन्या महिला समूह भवन निर्माण, वडा नं- ८

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन-

- ❖ अस्थायी स्वास्थ्य भवन निर्माण वडा नं ४ मा निर्माण भएको,
- ❖ वर्षायाममा पासाङल्हामु राजमार्गलाई गाउँपालिकाको बजेट प्रयोग गरी नियमित सुचारु गरिएको,
- ❖ गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना भएको।

५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन-

- ❖ पञ्जिकरण तथा समाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई MIS मार्फत अध्यावधिक गरिएको र बैंक मार्फत खाता खोली बैंडकिङ्ग प्रणालीबाट भुक्तानीको प्रबन्ध मिलाईएको,

- ❖ सूचना अधिकारी मार्फत सूचनाको हकलाई प्रचलनमा ल्याइएको,
- ❖ गाउँकार्यपालिकाको भवन निर्माण कार्य अगाडी वढाइएको,
- ❖ भूमिहिन सुकुम्वासीको व्यवस्थापनका लागि लगत संकलन गरिएको,
- ❖ वडा नं ८ मा स्वास्थ्य चौकी भवन र वडा नं ७ मा वडा कार्यालय निर्माण भईरहेको ।

न्यायीक समिति :

- ❖ गाउँपालिका स्थित न्यायीक समितिमा ०७८ श्रावण देखि हाल सम्म २० ओटा मुद्दा दर्ता भएकोमा १७ ओटा फर्छ्यौट भई सकेको र अन्य फर्छ्यौटको क्रममा रहेको,
- ❖ कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिका लागि क्षमता विकास तालिम सञ्चालन भएको,
- ❖ न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा मेलमिलापकर्ताहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको,
- ❖ यस आ.ब. ०७८/०७९ मा निम्न कानूनहरू निर्माण गरिएको,

निम्न :

१. ककनी गाउँपालिकाको एक शैक्षिक संस्था एक उद्यम कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
२. ककनी गाउँपालिका लेखा समिति गठन र संचालन नियमावली, २०७८

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आ.व २०७९/८० को नीति कार्यक्रम तथा बजेटका सोच, गन्तव्य, लक्ष्य, उद्देश्य, अपेक्षित उपलब्धि तथा प्राथमिकताका क्षेत्रहरू तपशिल बमोजिम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु :

(क) सोच (VISION):

“समृद्ध ककनीको आधार: कृषि, पर्यटन र दिगो पुर्वाधार”

(ख) गन्तव्य (MISSION):

आर्थिकतथा सामाजिक,वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन सुधार आदिका माध्यमबाट दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्ने ।

(ग)लक्ष्य (GOALS):

- ❖ पारदर्शी प्रशासन, दिगो विकास र न्यायपूर्ण आर्थिक समृद्धि हासिल गर्दै, महिलामैत्री, अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री र वातावरणमैत्री सुन्दर गाउँ निर्माण गर्ने ।
- ❖ सेवाग्राहीमैत्री कार्यालय भवन, भौतिक पुर्वाधार, कार्यक्षमता सहितको जनशक्ति विकास गर्दै सेवाग्राहीमैत्री प्रशासन निर्माण गर्ने ।

- ❖ शुद्ध खानेपानीका लागि उचित स्थानहरूमा डिप वोरिङ्ग जडान गर्ने साथै गाउँका स्थानीय मुहानहरूको संरक्षण गरि खानेपानीलाई गाउँपालिका ईलाकामा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउन पहल गर्ने ।
- ❖ भू-उपयोग नक्साङ्कन योजना निर्माण गर्ने ।
- ❖ गुणस्तरीय एवं प्रविधि मैत्री शिक्षाको विकास गर्ने ।
- ❖ गाउँभित्रका सवै सार्वजनिक सम्पतिहरूको अभिलेखन गरि संरक्षण गर्ने ।
- ❖ गाउँभित्रका ऐतिहासिक धरोहरहरूको पुननिर्माण तथा जिर्णोद्धार गर्ने ।
- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत यूवा परिचालन क्रियाशिलताको लागि विभिन्न आयोजनाहरू बनाई कार्यक्रम अघि वढाउने साथै यूवा उद्यमशिलता एवं परिचालनमा जोड दिने ।

(घ) उद्देश्य (OBJECTIVES):

- ❖ सुशासनको प्रत्याभुति ।
- ❖ गाउँको मौलिक विशेषता र पहिचान प्रवर्द्धन ।
- ❖ सीपयुक्त दक्ष्य जनशक्ति विकास ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षा र दिगो शान्तिको विकास ।
- ❖ वातावरणमैत्री, वालमैत्री, महिलामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री स्वच्छ सुन्दर गाउँ निर्माण ।
- ❖ पर्यटन पुर्वाधार निर्माण र प्रवर्द्धन सहित रोजगारीमा वृद्धि ।
- ❖ कृषिजन्य उत्पादमा आत्मनिर्भरता ।

(ङ) अपेक्षित उपलब्धि:

- ❖ गाउँपालिकाको आफ्नै प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न भई सेवा प्रवाह थप व्यवस्थित हुनेछ ।
- ❖ खानेपानीको सहज व्यवस्थापन भई शुद्ध पानी वितरण भएको हुनेछ ।
- ❖ गाउँका गौरवका केहि आयोजनाहरूको DPR तयार सम्पन्न भएको हुनेछ ।
- ❖ गाउँका मुख्य मुख्य सडकहरूमा नाली निर्माण भै ग्राभेलिङ्ग भएको हुनेछ ।
- ❖ जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूमा अनुभव र क्षमतामा थप परिपक्वता सृजना भई कार्य सम्पादनमा परिस्कृत भएको हुनेछ ।
- ❖ राजस्व संकलनमा थप वढोत्तरी हुनेछ ।
- ❖ कर्मचारी -जनप्रतिनिधि बीच सम्बन्ध सुदृढ तथा सुमधुर भएको हुनेछ ।
- ❖ सूचना तथा संचारका दृष्टिले गाउँपालिकामा विद्युतिय प्रविधिको प्रयोग वढ्दै गएको हुनेछ ।
- ❖ गाउँ विकास र संबृद्धिमा गाउँवासीको अपनत्व वृद्धि हुनेछ ।

❖ गाउँवासीमा स्थानीय सरकारको महत्वमा वृद्धि भई स्थानीय सरकारको महशुस हुनेछ ।

(च) प्राथमिकता

माथि उल्लेखित सोच, गन्तव्य, लक्ष्य, उद्देश्य, अपेक्षित उपलब्धि तथा प्राथमिकताका आधारहरूमा देहाय वमोजिमको विषयगत क्षेत्रहरूमा कूल विकास बजेटबाट रकम बाँडफाँड गर्ने गरी आयोजना छनौट गर्ने प्राथमिकता सहितको नीतिगत व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. कृषि
२. पर्यटन
३. दिगो पूर्वाधार विकास
४. संस्थागत संरचना निर्माण,
५. शिक्षा, स्वास्थ्य, उद्योग र पशुपालन,
६. रोजगारी वृद्धि,
७. असमानता र गरिबी न्यूनिकरण,
८. मानवीय क्षमता विकास,
९. दिगो विकास र पर्यावरणीय संरक्षण,
१०. शान्ति, सदभाव, सु-व्यवस्था र विधिको शासनको प्रत्याभूति ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू :

अब म यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका मुख्य आधारहरू निम्न अनुसार रहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

निम्न :

- ❖ नेपालको संविधान,
- ❖ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- ❖ राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- ❖ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ❖ संघीय र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्ड,
- ❖ स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,
- ❖ राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन,
- ❖ विषयगत समितिका सिफारिस,
- ❖ श्रोत तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको सिफारिस,

- ❖ संघीय तथा वाग्मती प्रदेश सरकारको वार्षिक वजेट,
- ❖ संघीय सरकारको विभिन्न परिपत्र तथा निर्देशनहरू,
- ❖ नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धतावाट सृजित दायित्वहरू,
- ❖ निर्वाचनका वेला गाउँवासी सामू गरेका प्रतिवद्धता एवं घोषणापत्रहरू,
- ❖ वडाहरूको जनसंख्या, भूगोल, क्षेत्रफल, खर्चको आवश्यकता, राजस्व क्षमता, पूर्वाधारको अवस्था,
- ❖ यस क्षेत्रका संघीय सासंद ज्यू, प्रदेश सभा सदस्य ज्यूहरू, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू एवं विषय विज्ञहरूको सल्लाह सुझाव एवं मार्गनिर्देशन आदि ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू :

अब म आगामी आ.व २०७९/८० को वजेटका उद्देश्यहरू हासिल गर्न देहाय वमोजिमको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१.आर्थिक विकास:

(क)कृषि तथा पशु तर्फ :

१. “कृषिमा व्यवसायिकरण अभियान: किवि, मूला, स्ट्रवेरि, अलैची र ट्राउट माछा ककनीको पहिचान” भन्ने आदर्श वाक्यलाई व्यवहारीक रुपमा कार्यान्वयन गर्न पहिचान प्राप्त उत्पादित सामग्रीको ब्राण्डिङ्ग, व्यवसायिकरण र बजारिकरण गर्न आवश्यक बजेटको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
२. कृषकको माग तथा भौगोलिक अवस्थाको आधारमा हावापानी सुहाउँदो कृषि उत्पादन क्षेत्रको पहिचान गरि “एक वडा एक विशेष उत्पादन” कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
३. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरूलाई कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा प्रोत्साहन गर्न प्रस्तावमा आधारित कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. नविनतम प्रविधिको अनुसरण गराउन कृषकलाई स्थलगत घुम्ती तालिम तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै किसानको मनोबल बढाउन अवलोकन भ्रमण, कृषि मेला प्रदर्शनी तथा नमुना खेती कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
५. वास्तविक किसानको पहिचान तथा वर्गिकरणका लागि यहि आर्थिक वर्षमा किसान परिचयपत्र वितरण कार्य सम्पन्न गरिनेछ । साथै परिचयपत्रका आधारमा व्यवस्थित रुपमा सञ्चालित कृषि तथा पशुपालन व्यवसायहरूको व्यवसायिक योजना अनुसारको सहुलियत ऋण वा अनुदान उपलब्ध गराउन स्थानीय बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय गरि सहजीकरण गरिनेछ ।
६. पालिकालाई खाने तेलमा आत्मनिर्भर बनाउन तेलहन बाली खेतीको व्यवसायिकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमको प्रबन्ध प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संग आवद्ध गरिनेछ ।
७. कार्यविधि बनाई सामुहिक खेती तथा सामुहिक पशुपालनप्रणालीको सुरुवात गरिनेछ ।

८. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गतको पकेट कार्यक्रमहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ । साथै हाल सञ्चालित वर्षे मूला, अलैंची, तरकारी पकेट क्षेत्रलाई बलकको रुपमा स्तरोन्नती गर्न प्रदेश सरकार सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९. माटो परीक्षण गरी सम्भाव्यताका आधारमा कृषिजन्य उत्पादनहरू (मुला, चिया, कफी, आलु, ईष्टवेरी, ट्राउट माछा, किवि आदी) को पकेट क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।
१०. खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुता सुनिश्चितता गर्न प्रमुख खाद्यान्न बालीहरू धान, मकै, गहुँ उत्पादनमा जोड दिईनेछ । ५० प्रतिशत अनुदानमा खाद्यान्न बालीको उन्नत बीउ वितरण गरिनुका साथै शत प्रतिशत अनुदानमा तरकारीको मिनिमिम वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै ट्राउट माछाको भुरा खरिदमा प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था क्रमशः कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
११. विद्यमान मलको अभावलाई न्यूनिकरण गर्न अनुदानको रासायनिक मल व्यवस्थित रुपमा आपूर्ति तथा विक्री, वितरण गर्नका लागि सरोकारवाला निकायहरूबीच अन्तक्रिया गरि समन्वय, सहकार्य गरिनेछ साथै प्राङ्गारिक मल उत्पादन तथा प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्न भकारी सुधार कार्यक्रम लागु गरि पशु मलमुत्र संकलन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१२. स्थानिय कृषिजन्य उत्पादन तथा बजारीकरण क्षेत्रमा महिला तथा आर्थिक, सामाजिक रुपमा पछि परेका वर्गको सहभागितालाई बढावा दिन लक्षित वर्गलाई आर्थिक तथा वित्तीय साक्षरताका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै कृषि उत्पादन बजारीकरणमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ । साथै वाझो जग्गाको बहुउपयोग नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिका भित्र रहेको वाली विज्ञान पठनपाठन हुने विद्यालय संगको सहकार्यमा गाउँपालिकालाई नर्सरी विरुवाहरूमा आत्मनिर्भर बनाउन विशेष पहल गरिनेछ । वीउ विजन उत्पादन गर्न चाहाने कृषकलाई वजारको ग्यारेण्टी गरि प्याकेजिङ र ब्राण्डिङ गर्न सहयोग गरिनेछ ।
१४. कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा उत्पादन लागत घटाउन आधुनिक यन्त्र उपकरण (मिनिटिलर, पावरटिलर, ग्रेसर, ग्राँस कटर, च्याप कटर, मिल्किङ मेसिन) तथा साना उन्नत उपकरण ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
१५. पशुहरूमा लाग्ने महामारी विरुद्ध नियमित खोप आदि निःशुल्क रुपमा लगाउने प्रबन्ध गरिनेछ ।
१६. कृषि तथा पशुपन्छी बीमा सम्बन्धी कृषकस्तरमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी कृषकलाई बीमाको दायरामा ल्याईनेछ ।
१७. दुध, मासु र तरकारीमा गाउँपालिकालाई आत्म निर्भर गराईनेछ । सोको लागि मापदण्ड गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवा घरदैलोमा पुर्याउन घुम्ती पशु स्वास्थ्य र कृषि सेवा शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
१८. ट्राउट माछाको भुरा उत्पादनलाई प्राथमिकता दिदै व्यवसायिक प्रविधि अपनाई माछापालन गर्ने कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- १९.व्यवसायिकरूपमा पशुपन्छी पालक कृषकलाई आधुनिक गोठ,खोर निर्माण गर्न अनुदानको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- २०.संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहलगरि पालिका भित्र चिस्यान केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
२१. कृषकस्तरमा प्राविधिक सेवा र टेवा पुऱ्याउन स्थलगत रुपमा बाँझोपन तथा पशु स्वास्थ्य घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- २२.सामुदायिक कुकुर नियन्त्रणका लागि स्थायी बन्ध्याकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- २३.छाडा छोडिएका पशु चौपाया व्यवस्थापन गर्न पशु गौशाला निर्माणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- २४.कृषि क्षेत्रमा वन्यजन्तु आतंक (वदेल लगायतका) नियन्त्रणका लागि आवश्यक अभियानमुखी कार्यक्रमको प्रवन्ध गरिने छ साथै कृषि विमामा आकर्षण गर्न विमाको प्रिमियममा ५०% अनुदानको व्यवस्था गर्ने कार्य क्रमश कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- २५.कृषकहरुको कृषि उत्पादनलाई सोझै बजार सम्म पुऱ्याउन विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
- २६.पालिका भित्र उत्कृष्ट किसान पहिचान गरी वार्षिक रुपमा “उत्कृष्ट वर्ष किसान” को घोषणा गरी विशेष सम्मान गरिनेछ ।
- २७.पशुपक्षी व्यवसायी किसानहरुलाई प्रोत्सान गर्ने कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ख)उद्योग तथा वाणिज्य तर्फ :

- २८.लघु घरेलु तथा साना उद्योगको लागि दर्ता नविकरण क्षमता बृद्धि पूँजी बृद्धि लगायतका कार्यहरुलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिने छ।
- २९.स्थानीय स्तरमा रोजगारी सिर्जना गर्ने उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने उद्यमीलाई प्राथमिकतामा राखि प्रोत्साहन गरिने छ।
- ३०.स्थानीय तह भित्र निजी क्षेत्रबाट सञ्चालन हुने सबै प्रकारका उद्योग व्यवसायहरुलाई करको दायरामा ल्याईनेछ ।
- ३१.उपभोक्ताको हक संरक्षणका लागि बजार अनुगमनलाई प्राथमिकताका साथ प्रभावकारी बनाइने छ।
- ३२.गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम MEDPA लाई मागमा आधारित तालिमको रुपमा विकास गर्दै लगिने छ।
- ३३.सिप सिकेका प्रशिक्षार्थीहरुलाई सिप संगै प्रविधि पनि हस्तान्तरण गरिने छर लघुउद्यमीबाट सृजना भएका उद्यमीलाई निशुल्क उद्योग दर्ता गर्ने प्रबन्ध गरिनेछ ।
- ३४.गाउँपालिका भित्र सहकारीको दर्ता तथा अध्याबधिक गरिने प्रकृयालाई निरन्तरता दिदै अनुगमन गरि वित्तिय सुशासन कायम गर्न जोड दिईनेछ । साथै सहकारीलाई मर्ज गर्न प्रोत्साहित गर्दै स्तरीकरण र सवलीकरण गरिनेछ ।

- ३५.सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धि मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरिने छ। सबै सहकारीलाई सहकारी तथा गरिवी सम्बन्धि व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आबद्ध गरिनुका साथै सहकारीको माध्यमबाट व्यवसायिक कृषि घरेलु तथा साना उद्योगको स्थापना गरि नागरिकको जीवन स्तर उठाईनेछ ।
- ३६.औद्योगिक पूर्वाधार तर्फ उद्योगको विकास, विविधिकरण तथा क्षेत्रगत पहिचानका निम्ति ककनी गाउँपालिकामा औद्योगिक ग्राम निर्माणका लागि वृहत गुरुयोजना तयार गरीनिर्माणको प्रकृया अगाडी बढाईनेछ । फोहोर मैलावाट रसायनिक मल वनाउन कलकारखाना खोल्न संघीय सरकार र कामानपा , विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्था संग समन्वय गरिनेछ ।
३७. ककनी गाउँपालिकाको समग्र विकास र समृद्धिका लागि लगानी सम्मेलनको आयोजना गरिनेछ ।
- ३८.वर्षको उत्कृष्ट करदाता, उद्योगी तथा व्यवसायीलाई सम्मान तथा पुरष्कृत गरिनेछ ।
- ३९.स्ट्रवेरी, किवि, खुर्पानी र कोदोको घरेलु आईरक ब्राण्डिङ् गरी आन्तरिक उत्पादनलाई प्रबद्धन गरिनेछ ।

(ग)युवा तथा रोजगारतर्फ:

- ४०.आ.ब.२०७९।८० मा यस पालिकामा सुचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई न्युनतम रोजगारी प्रदान गरि सार्वजनिक पुर्वाधारको विकास निर्माण संगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराईनेछ ।
- ४१.“श्रमको सम्मान, राष्ट्रको अभियान” सम्बन्धी रणनीति,२०७८ लाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- ४२.उत्पादन मुलक क्षेत्रमा रोजगारी प्रदान गरी गाउँपालिकामा आन्तरीक रोजगारीको सिर्जनामा जोड दिईनेछ ।
- ४३.रोजगार सेवा केन्द्रको संस्थागत विकासमा जोड दिईनेछ।
- ४४.स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने योजना तथा आयोजनाहरुमा आवश्यक श्रमिकहरु पूर्ति गर्दा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ४५.सम्पुर्ण वडाहरु संग साझेदारी गरी योजनाहरुलाई थप प्रभावकारी ढंगले सम्पन्न गर्ने गरि सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४६.प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट संचालन हुने ५० दिने सिपमुलक तालिमहरुमा सहभागी र ५० दिन सार्वजनिक पुर्वाधार विकास निर्माणको काममा खटाई, सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई रोजगारीको प्रत्याभूती हुने गरी स्वरोजगार बन्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- ४७.गाउँपालिकामा सूचिकृत दलित,विपन्न तथा अल्पसंख्यक व्यक्तिहरुलाई रोजगारमा सहभागीता जनाउनको लागि सम्बन्धितसमुदायहरुलाई समेटिनेगरी सहजिकरण तथा सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ४८.परम्परागत पेशा गरीरहेका व्यक्तिहरुलाई दक्षताको परिक्षण गर्न व्यवसायीक शिक्षा तथा तालिम परिषद (CTEVT) बाट सिप परिक्षण गर्न रोजगार सेवा केन्द्रद्वारा समन्वय गरी कार्यरत मजदुरहरुको दक्षता, सीप र अनुभवको आधारमा प्रमाणिकरण गर्ने प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
- ४९.पालिकाभित्र उत्कृष्ट कार्य सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता समितिलाई सम्मान प्रदान गरिनेछ

(घ)पर्यटन क्षेत्रतर्फ:

- ५०.नुवाकोटको गौरब ककनी हाइट, गौणेश्वर, फुङ्फुङ झरना, लौके झरना, गर्वास क्षेत्र, भुलवुले झरना, हवेली डाडा लगायतका क्षेत्रहरूलाई समेटी विशेष पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न पर्यटकिय गुर्योजना निर्माण गरी पर्यटन व्यवसायलाई ककनीको आन्तरिक आम्दानीको मुख्य श्रोतको रूपमा कायम गर्न पहल गरिनेछ ।
- ५१.पालिका भित्र आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकलाई आकर्षिक गर्नका लागि जिपलाईन,वन्जि जम्प, हिलवे, वालक्याप,केयानोनिङ, क्लाइम्बिङ, भिडियोतार र प्याराग्लाइडिङको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । साथै ऐतिहासिक, पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- ५२.ककनी अन्तरगतका मन्दिर, गुम्बा, चौत्यहरूको आवश्यकताअनुसार पहिचान निर्माण मर्मत तथ संबर्धन तथा प्रबर्धन गरिनेछ । साथै होमस्टे कार्यक्रम, पर्यटन स्थल पहुँच मार्ग निर्माण, विचार र स्तरीकरणमा जोड दिईनेछ ।
- ५३.ऐतिहासिक बसन्ती दरवार र रुम्बाराजाको दरवारको अध्ययन अनुसन्धान गरी संरक्षण र सम्बर्धन गरिनेछ ।

२.सामाजिक विकास:

(क) शिक्षातर्फ:

- ५४.“ककनी गाउँपालिकाको एउटै दिक्षा: गुणस्तरिय र प्रविधि मैत्री शिक्षा”भन्ने आदर्श वाक्यका साथ गाउँपालिकाको दश वर्षे नयाँ शिक्षा क्षेत्रयोजना २०७८-२०८८ लाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
- ५५.बालबिकास शिक्षकको दरवन्दी मिलान तथा अनुदान सहयोग मार्फतसबै विद्यालयहरूमा “ एक विद्यालय एक प्रारम्भिक बालबिकास केन्द्र”को प्रबन्ध सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ५६.आवश्यकता र औचित्यका आधारमा शिक्षकहरूको दरवन्दी मिलान तथा मापदण्डका आधारमा सुन्य दरवन्दि भएका माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२), माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०),आधारभुत तह (कक्षा ६-८) सम्म सञ्चालन भएका विद्यालयलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी शिक्षण सिकाई अनुदानको प्रबन्ध मिलाईनेछ भने विद्यार्थी संख्या न्यून भएका विद्यालयहरूलाई मर्ज तथा तह घटाई उक्त विद्यालयमा कार्यरत शिक्षककर्मचारीलाई शिक्षक दरवन्दि न्यून भएको विद्यालयमा पदस्थापना गरी शिक्षक दरवन्दी व्यवस्थापन कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाईनेछ,
- ५७.महिला शिक्षक प्रशुती विदामा बस्दा विद्यालयमा हुन सक्ने शिक्षण असहजता व्यवस्थापन गर्न कार्यविधि तयार गरी गाउँपालिकाबाटै उक्त निश्चित अवधिका लागि स्वयंसेवक शिक्षकको व्यवस्था मिलाईनेछ,
- ५८.बाउन्न वर्ष पुरा भएका तथा स्व-ईच्छामा अवकास भई जान चाहने शिक्षकका लागि कार्यविधि तय गरी गाउँपालिकाबाट न्यूनतम नगद सहित विशेष सम्मान कार्यक्रम लागु गरिनेछ,

५९. विद्यालयका प्रधानाध्यापक संग कार्यसम्पादन करार गरी विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि, संचालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विशेष जोड दिईनुका साथै सम्बन्धित तहको योग्यता भएको शिक्षकलाई प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारी दिने व्यवस्था क्रमश कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ।
६०. भवानी माध्यमिक विद्यालय ककनी ४मा स्नातक तह सम्म पढाई हुने गरी क्याम्पस सञ्चालनका लागि प्रकृया अगाडी वढाउन विशेष पहल गरिनेछ।
६१. माध्यमिक तह सञ्चालन भएका विद्यालय मध्ये कुनै विद्यालयले कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय अध्यापन गर्ने प्रकृया अगाडी वढाई सुरुवात गर्न चाहेमा त्यस्ता विद्यालयलाई गाउँपालिकाबाट विशेष सहयोग अनुदान उपलब्ध गराईनेछ,
६२. शिक्षण सहयोगका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीहरुको सहज उपलब्ध गराउन विशेष प्रबन्ध गरिनेछ,
६३. “शिक्षा विकासको ढोका हो भने प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विकासको मूल ढोका हो” भन्ने आदर्श वाक्यलाई आत्मसाथ गर्दै प्राविधिक धार तर्फको ईज्जिनियरिङ विषयको पठनपाठन प्रबन्ध गाउँपालिकामा नै मिलाउन प्रदेश तथा संघीय सरकार संग समन्वय गरी आवश्यक प्रकृया अगाडी वढाईनेछ,
६४. यसै वर्षदेखि विद्यालय संगको लागत साझेदारीमा कुनै १ विद्यालयबाट “एक शिक्षक एक ल्यापटप तथा एक कक्षा कोठा एक प्रोजेक्टर”को अवधारणा आरम्भ गरी विद्यालयलाई सूचना प्रविधि मैत्री बनाइदै लगिनेछ,
६५. शिक्षकहरुलाई आफ्नो पेशा प्रति प्रतिस्पर्धि र प्रोत्साहित गर्न गराउन तथा विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाउन मूल्याङ्कन मापदण्ड तयार गरी वर्षे पछि गाउँपालिकाको वर्षको उत्कृष्ट प्रधानाध्यापक, वर्षको उत्कृष्ट शिक्षक तथा उत्कृष्ट विद्यालय व्यवस्थापन समिति को रुपमा नगद पुरस्कार सहित सम्मान गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ।
६६. कक्षा ८ र SEEमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीहरुलाई पुरस्कृत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
६७. हरित विद्यालयको अवधारणा कार्यान्वयन गर्न करेशावारी, फुलवारी निर्माण तथा बृक्षारोपण जस्ता कार्यलाई विशेष सहयोग सहित प्रोत्साहित गरिनेछ।
६८. विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गर्न Home Grown बस्तुहरुको प्रयोगलाई वढावा दिन स्थानीय कृषि सहकारी, स्थानीय कृषक समूह संग सहकार्य गर्दै स्थानीयता अनुकुलको मापदण्ड तयार गरी लागु गरिनेछ भने दिवा खाजा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन भान्सेको प्रबन्धका लागि विशेष सहयोग प्रदान गरिनेछ।
६९. माध्यमिक विद्यालयहरुमा लाईब्रियनको प्रबन्ध क्रमश विस्तार गर्दै लगिनेछ।

७०. प्रारम्भिक बालबिकास केन्द्रहरूलाई मन्तेश्वरी को अवधारणा अनुरूप सञ्चालन प्रबन्ध गर्न **“एक वडा एक नमुना बालबिकास केन्द्र”**लाई क्रमशः कार्यान्वयनमा लगिनेछ । विशेष क्षमता भएका बालबालिकाको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरि अध्ययनका लागि सहयोग गरिनेछ ।
७१. उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने क्रममा डाक्टर र इन्जिनियरविषय अध्ययन गर्ने पालिका भित्रमा सबै भन्दा उत्कृष्ट अंक ल्याएको तर कुनै पनि छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न नसकेको, आर्थिक रूपमा कमजोर र विपन्नता एवं वेपत्ता र शहिद परिवारका सन्ततिलाई उक्त विषय अध्ययन गर्न नसकेका वढीमा २ जना विद्यार्थीलाई ५० प्रतिशत रकम छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।
७२. शिक्षकको क्षमता विकासका लागि आवश्यकतामा आधारित तालिम, अवलोकन भ्रमण, अन्तरविद्यालय अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी वढाईनेछ ।
७३. पालिकास्तरीय अरिक्त कृयाकलाप सञ्चालनलाई निरन्तरता दिदै शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थी बीच अन्तरकृयात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
७४. पालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरू मध्ये **“पालिमा नमुना विद्यालय”** कार्यक्रमलाई अगाडी वढाईनेछ ।

(ख) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणतर्फः

७५. गाउँपालिका लाई बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरिनेछ ।
७६. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिकको सामाजिक आर्थिक उत्थानका लागि सिपमुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७७. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडी परेका, अतिविपन्न, दिर्घ रोगी, शारीरिक तथा मानसिक रूपमा अस्वस्थ भएका व्यक्तिहरू लगायतलाई दिईने आर्थिक सहायता मापदण्ड द्वारा व्यवस्थित गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७८. किशोरीहरूको सुरक्षाका लागि आत्मरक्षाको तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
७९. सामाजिक विभेदको न्यूनिकरणका लागि सामाजिक विभेद निवारण सम्बन्धि कार्ययोजना तयार पारिनेछ ।
८०. घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस, पैरबी तथा जनचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
८१. बालश्रम, बालविवाह र दाईजो जस्ता प्रथा रोकनका लागि वडास्तरीय जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८२. भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूको लागि घुम्ती शिविर मार्फत अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८३. ककनी गाउँपालिका भित्र तेस्रो लिङ्गीको पहिचान गरि सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिनेछ ।

८४. हिंसा पिडित महिला, जोखिममा परेका बृद्धा तथा बालबालिकाहरुको व्यवस्थापन गर्नका लागि सुरक्षित घर (Safe House) निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।

८५. जेष्ठ नागरिक, सहिद, वेपत्ता तथा घाईते अपाङ्ग परिवारका सदस्यहरुलाई राज्यमा पुर्याएको योगदानको कदर गर्दै सम्मानका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

८६. “एकल महिला संग उपाध्यक्ष” कार्यक्रम मार्फत एकल महिला सञ्जाल गठन गरी निजहरुलाई आयआर्जन कृयाकलापमा संलग्न गर्ने प्रबन्ध मिलाईनेछ ।

८७. दलित, एकल महिलाको रोजगारीका लागि आवश्यक तालिमको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।

(ग) युवा तथा खेलकुद तर्फ:

८८. समग्र खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी खेलकुद सम्बन्धि गतिविधिलाई गाउँपालिकाको तर्फबाट आवश्यक सहयोग गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८९. गाउँपालिकामा खेलकुद प्रशिक्षकको प्रबन्ध गरी खेलकुदका गतिविधिहरुलाई प्रभावकारी गराईनेछ भने विद्यालयहरुमा खेलकुद शिक्षक र सामग्रीको उपलब्धता क्रमश मिलाउँदै लगिनेछ ।

९०. हाल गाउँपालिकाको वडा नं ४ रानीपौवा वजारमा रहेको खेलकुद मैदानलाई थप स्तरोन्नती गरी प्रत्येक वडामा वडाध्यक्ष कप र पालिका स्तरमा अध्यक्ष कप खेलकुदको आयोजना गरी खेलकुदको प्रवर्धन गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाईनेछ र युवाहरुको मागमा आधारित सीप विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

९१. कर्मचारी जनप्रतिनिधि मैत्री खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

९२. अन्तर गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्न पहल गरिनेछ । साझेदार संस्थहरु सँग समन्वय गरि विद्यालय स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता गरिनेछ ।

९३. प्रत्येक वडामा एक खेलकुद मैदान निर्माणकार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९४. सामुदायिक विद्यालयहरुमा खेलकुद मैदानको स्तरोन्नती क्रमश गर्दै लगिनेछ ।

९५. पालिका केन्द्रमा बहुउद्देशिय कवडहल निर्माण गर्न सरोकारवाला निकायहरुमा पहल गरिनेछ ।

(घ) स्वास्थ्य तर्फ:

९६. गाउँपालिकाबाट निशुल्क एम्बुलेन्स प्रदान गर्ने कार्य थालनी गरी “एक वडा एक एम्बुलेन्स” सेवा क्रमश व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।

९७. निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

९८. ककनी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा इमर्जेन्सी सहितको रात्री स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।

९९. दुर्व्यसनी तथा लागुऔषधमा लागेका युवाहरुलाई दुर्व्यसनीबाट रोक्न विशेष कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

१००. ककनी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा पोष्टमार्टमको व्यवस्था गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।

१०१. यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका प्रसुती गृह बर्थिङ सेन्टरलाई २४ घण्टै सेवा लाई निरन्तरता दिईनेछ र आवश्यक वडाहरूका स्वास्थ्य चौकीमाथप बर्थिङ सेन्टरको विस्तार गरिनेछ ।
१०२. वडा नं ४, ५ र ६ मा गाउँघर क्लिनिक सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
१०३. खोप र निशुल्क औषधी वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०४. नियमित गर्भवती जाँच सेवा प्रोत्साहन तथा सुरक्षित प्रसुती सेवा प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई फोकस गर्भवती जाँचको लागि विशेष पोषण सेवाको प्याकेज ल्याईनेछ ।
१०५. स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई अनुदान दिने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०६. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा न्युनतम सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पर्ने औजार उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०७. महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई विशेष प्रोत्साहन, पुनर्ताजगी तालिम, अवलोकन भ्रमण सहित उमेरका कारण उक्त सेवा वाट अलग भएका र आगामी दिनमा अलग हुने स्वयंसेविकालाई नगद प्रोत्साहनको समेत प्रबन्ध गरिनेछ ।
१०८. स्वास्थ्य आमा समुह सुदृढिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै गाउँपालिका, निजि र गेर सरकारी संस्थाबाट एकीकृत रुपमा विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१०९. विभिन्न माहामारीजन्य रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि RRT परिचालन गरिनेछ ।
११०. आवश्यकता अनुसार विज्ञको संलग्नतामा निशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरू लगायत पाठेघर शल्यक्रियाको लागि विशेष आर्थिक सहयोगका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१११. “अध्यक्ष संग जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम”मार्फत जेष्ठ नागरिकलाई (६० वर्ष माथि) स्वास्थ्य परीक्षणका लागि जनप्रतिनिधि सहित घरदैलो कार्यक्रमको सुभारम्भ गरिनेछ ।

(ड.) संस्कृति प्रवर्द्धनतर्फ:

११२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक सम्पदा तथा स्थानहरू जस्तै गुम्बा, चर्च, मठमन्दिर, पाटीपौवा, चौतारा, सतल, तालतलैया, कुवा, पंथेरो, ढुंगेधारा, अन्तिम दाहासंस्कार गर्ने घाट लगायतलाई जीवन्त राख्न संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ ।
११३. स्थानीय स्तरको धर्म, कला, भाषा, भेषभुषा, सभ्यता, संगीत, नृत्य र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्धन र प्रचार प्रसार गर्ने कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित रुपमा कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
११४. रुम्बाराजाको दरवार गुफाको संरक्षण तथा तामाङ राष्ट्रिय संग्राहलय स्थापना गर्न सरोकारवाला निकायहरू संग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
११५. दलित वर्गको स्थानीय कला सिपको प्रवर्धन र संरक्षण गर्न उनीहरूले अपनाउदै आएको पेशालाई थप परिष्कृत गराउन तालिम तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

११६. विभिन्न राजनैतिक परिवर्तन तथा आन्दोलनमा सहदत्त प्राप्त गरेका सहिदहरूको उपयुक्त स्थान पहिचान गरि सालिक निर्माण गरिनेछ ।

३.पुर्वाधार विकास:

(क) भवन तथा शहरी विकास तर्फ:

११७. भवन निर्माण आचार सहिता पूर्ण रुपमा पालना गर्दै पालिकाका प्रत्येक घर धुरीलाई अभिलेखिकरणको प्रकृत्यामाल्याईनेछ ।
११८. निर्माणाधिनअवस्थामा रहेको गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन छिट्टै सम्पन्न गरी आफ्नै भवनबाट सेवा दिने गरी निर्माण कार्यका लागि आवश्यक स्रोतको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
११९. गाउँ पालिकामा निर्माणाधिन १० शैयाको आधारभुत अस्पतालको निर्माण कार्यलाई द्रुत गतिमा अगाडी बढाइनेछ।
१२०. पालिकाको मुख्य वजारहरुमा ढल पानीको उचित व्यवस्थापनमा ध्यान दिइनेछ भने नयाँ भवन निर्माण गर्दा पूर्ण रुपमा भवन निर्माण मापदण्ड अनिवार्य गरिनेछ । रानीपौवा वजारलाई आकार्षक वनाउन व्यवस्थापन समितिलाई थप सक्रिय वनाईनेछ ।
१२१. आफ्नै वडा कार्यालयहरु नभएका वडा कार्यालयहरुको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि डिजाइन नाप नक्सा गरेर मात्र आवश्यक प्रकृत्या अगाडी वढाइनेछ ।

(ख)खानेपानी पुर्वाधार तथा सरसफाई कार्यक्रम तर्फ:

१२२. “एक घर एक धारा”कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिदै क्रमिक रुपमा बाँकी रहेका गाउँहरुमा आवश्यकधाराहरुको निर्माण गरी“एक घर एक धारा सुनिश्चित वडा”घोषणा गर्दै लगिनेछ । पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषणा गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१२३. "शुद्ध पानी स्वच्छ जिन्दगानी" भन्ने आदर्श वाक्यलाई मध्यनजर गर्दै पानीका मुहानहरु रिचार्ज गर्दै शुद्धिकरणमा विशेष ध्यान दिदै सवै जनतामा स्वच्छ खानेपानीको पहुँच पुर्याईनेछ ।
१२४. फोहोर डम्पिङ् साईटको रुपमा रहेको सिसडोललाई सम्भाव्यता अध्ययन गरि कृषि वागवानी क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ सोको लागि काठमाण्डौ महानगरपालिका र सहरी विकास मन्त्रालय लगायतका निकायसँग समन्वय गरिनेछ ।

(ग) ऊर्जा, वैकल्पिक उर्जा तर्फ:

१२५. सार्वजनिक मुख्यचोक, बजार क्षेत्र पर्यटकीय क्षेत्र लगायत ठाउँहरुमा सौर्य उर्जा जडान कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी अगाडी बढाइनेछ ।

१२६. गाउँपालिकाको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न पालिकास्तरको फोहरमैला व्यवस्थापन निर्देशिका तथा मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन का साथै फोहोर मैला ब्याबस्थापन क्षेत्रमा बैकल्पिक उर्जा (बायो ग्यास्)सम्बन्धि अध्ययन गरिनेछ ।

(घ) सिंचाई तर्फ:

१२७. "खेती योग्य जमीनलाई गरौ जोत कृषिलाई बनाउ मनज्ञ आम्दानीको स्रोत"भन्ने आदर्श वाक्यका साथ साना, ठुला सिंचाइका कुलो नहरहरूलाई ब्यबस्थितगर्दै सहज व्यवस्थापनको निम्ती उचित बजेट तथा कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।
१२८. सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान गरी लिफ्टड् सिंचाई लगायतका वैकल्पिक प्रविधिको अधिकतम उपयोग गर्न प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरिनेछ । साना तथा मझौला सिंचाईको विस्तार र सुदृढिकरण गरिनेछ ।

(ङ) सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल तर्फ:

१२९. बृहत सडक गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।
१३०. ककनी गाउँपालिका भित्रको ८ ओटै वडा जोडने गरी चक्रपथ निर्माणको कार्य शुभारम्भ गरिनेछ ।
१३१. बाह्रै महिनापालिका केन्द्र देखि प्रत्येक वडा जोड्ने मुख्य मुख्य बाटोहरूलाई स्तर उन्नती गर्दै नालीबनाइ ग्राबेल वा ढलानको कार्यलाई अगाडी बढाउदै बाह्रै महिना वडा सम्मको यातायातको पहुँचलाई सहजता बनाउनको लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको प्रबन्ध गरिनेछ ।
१३२. सहायक सडकहरूमा समेत आवश्यक मर्मत गर्दै स्तर उन्नतिको कामलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१३३. खोला, खोल्सहरूमा कलभर्ट र कजवे निर्माण कार्य आवश्यकता अनुसार अगाडी बढाइनेछ ।
१३४. E-Village प्रोफायल तयार गरिनेछ ।
१३५. पुराना सडकको विस्तार, स्तरोन्नतीगर्दै लगिनेछ भने नयाँ टूट्याक खोल्ने कामलाई आवश्यकता अनुसार प्राविधिक स्टमेटको आधारमा अगाडी बढाइनेछ ।
१३६. आवश्यकता पहिचान गरी झोलुङ्गे पुलहरूको निर्माण कार्यलाई विस्तार गरिनेछ ।
१३७. ककनी गाउँपालिकाबाट अन्य स्थानीय तह जोडने पक्की पुल निर्माणका लागि आवश्यकता अनुसार डिपिआर तयार लगायतको कार्य प्रकृया अगाडी बढाउन पहल गरिनेछ ।

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

१३८. गाउँपालिकाको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कार्यविधि तयार गरी लागु गरिनेछ ।
१३९. गाउँपालिकाभित्रका सबै खालका विपद् व्यवस्थापनका लागि गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा विपद् व्यवस्थापन शाखा गठन गरिनेछ ।

१४०. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् बाट सर्वसाधारणको जीउधन सुरक्षा गर्न र आवश्यक आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन, प्रकोप नियन्त्रण गर्न, भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न पालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा यथेष्ट रकम विनियोजन को प्रबन्ध गरिनेछ ।
१४१. पालिका भित्र रहेका समुदायिक वनहरुको अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
१४२. वनका कारण मानव जीवन तथा कृषि बालीमा परेको प्रतिकूल प्रभाव नियन्त्रण गर्न गाउँपालिका र जिल्ला वन कार्यालयको समन्वयमा क्षतिपूर्ति प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
१४३. माटो सुहाँउदो वृक्षारोपण कार्यलाई अभियानका रुपमा संचालन गरिनेछ ।
१४४. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन (IEE) ले औल्याएको स्थानबाट मात्र खानी तथा नदिजन्य सामग्री उत्खनन गर्ने गराउने व्यवस्थालाई कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४५. पालिकास्तरमा विपद् बाट सृजना हुन सक्ने क्षति न्यूनिकरण गर्न तथा पिडितलाई सहयोग पुर्याउन आवश्यक त्रिपाल, खाद्यान्न सामग्री, भाडाकुडा जस्ता तत्काल राहत पुर्याउने सामग्रीहरुको पालिका स्तरमा Stock राख्ने प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
१४६. संघसंस्थाहरु समेतको सहभागितामा पालिकास्तरका युवाहरुको संलग्नता वढाई विपद् उद्धार कार्य टोली (Task Force) परिचालन गरिनेछ ।
१४७. मापदण्ड विपरित सञ्चालनमा रहेका खानीहरुलाई बन्द गरिनेछ ।
१४८. सार्वजनिक संस्थाहरु जस्तो गाउँपालिका, वडा कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी आदिको वरिपरि हरियाली बनाउन सम्बन्धित संस्थालाई जिम्मेवार बनाईनेछ ।

५. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह :

१४९. गाउँ कार्यपालिकाको निर्माणाधिन प्रशासकीय आगामी आ.ब.भित्र सम्पन्न गरिनेछ ।
१५०. गाउँ कार्यपालिकाको प्रशासकीय भवनलाई सेवाग्राहीमैत्री बनाउनका लागि Help Desk, Digital वडा पत्र, ईजलास कक्ष, वालवालिका वगैँचा, स्वच्छ पिउने पानी, अपाड मैत्री शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
१५१. ८ वटै वडाहरुको आफ्नै वडा कार्यालय मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५२. शारिरिक रुपमा अशक्त नागरिकहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता नागरिकको घर दैलोमा पुर्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५३. गाउँपालिकाको कार्यालय र अन्तरगतको कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाको वारेमा जनतालाई सुसुचित गर्न एफ एम मार्फत जनचेतना मुलक कार्यक्रम गरिनेछ ।
१५४. “जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम”मार्फत विभिन्न वडाहरुमा प्रत्येक महिना नागरिक भेटघाट कार्यक्रम मार्फत जनताको गुनासो सुनुवाई गरि सम्बोधन गर्ने कार्यक्रम गरिनेछ ।
१५५. गाउँपालिका र माताहतका कार्यालयमा आवश्यक पर्ने जनशक्तिका लागि संगठनात्मक संरचना स्वीकृत गरि कर्मचारीको कार्य विवरण उपलब्ध गराईनेछ ।

१५६. गाउँपालिकाका लागि आवश्यक कानूनहरूको पहिचान गरि कानून निर्माण प्रकृयालाई यथासिघ्र अगाडी बढाईनेछ ।
१५७. गाउँपालिकाको कार्यालयबाट सम्पादन गरिएका विभिन्न कार्यहरू र गाउँपालिकाको आम्दानी र खर्चको विवरण प्रत्येक महिनाको ७ गते भित्र मासिक रुपमा सार्वजनिक गरिनेछ ।
१५८. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँपालिका अध्यक्ष सँग र अन्य शाखा प्रमुखहरूले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सँग र अन्य कर्मचारीहरूले शाखा प्रमुख सँग स्पष्ट कार्य विवरण र सुचक सहित कार्य सम्पादन करार सम्झौता गरि लागु गरिनेछ । साथै उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१५९. गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार सम्बन्धित शाखा प्रमुखले भाद्र मसान्त भित्र कार्यक्रम कार्यान्वयन, कार्ययोजना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सँग पेश गर्ने र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले अध्यक्ष सँग पेश गरि कार्य योजना अनुसार सम्बन्धित विषयगत समिति सँग बैठक बसि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१६०. गाउँपालिकाको विषयगत शाखा र मातहतका कार्यालयबाट भएका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण ,विकास निर्माणका योजना अनुगमन रिपोर्ट, प्रत्येक महिना कार्यपालिकामा समिक्षा गरिनेछ ।
१६१. जनप्रतिनिधि, कर्मचारी बीच सुमधुर सम्बन्ध कायम गरि सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउनका निम्ति त्रैमासिक अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा गाउँपालिका स्तरीय विकास निर्माण र सेवा प्रवाह सम्बन्धि समिक्षात्मक बैठक आयोजना गरिनेछ ।
१६२. सवै विषयगत शाखा र वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाको वारेमा वर्षमा कम्तिमा २ पटक एकिकृत घुम्ती सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
१६३. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूका साथै मुख्य मुख्य व्यापारी क्षेत्र एवं संवेदनशिल स्थानहरूमा सिसि टिभि, सोलार बत्ती जडान गरि सुरक्षित समाज निर्माण गरिनेछ ।
१६४. स्थानीय तहको संस्थागत स्व-मुल्याङ्कन (LISA), प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको मापदण्ड स्थानीय तह वित्तिय सुशासन तथा जोखिम मुल्याङ्कन कार्यविधि २०७७ एवं आर्थिक विकास मुल्याङ्कन जस्ता मापदण्डहरूलाई कार्यन्वयनमा ल्याई ककनी गाउँपालिकाको कार्यसम्पादन स्तर बढोत्तरी गरिनेछ । यसका लागि सवै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई जिम्मेवार बनाईनेछ ।
१६५. स्थानीय आर्थिक सर्वेक्षण तयार गरि आर्थिक विकासको प्रबर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।
१६६. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको लागि कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१६७. विद्युतिय हाजिरी मार्फत कर्मचारीहरूको कार्यालयमा उपस्थिति समय र निस्कने समयको अभिलेख राखि कार्यपालिकामा पेश गरिनेछ ।

१६८. आगामी आ.ब.मा एम्बुलेन्स बाहेकका अन्य कुनै पनि सवारी साधन तथा विलासीताका वस्तुहरु खरिद गरिने छैन ।
१६९. गाउँपालिकाको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका स्थानीय तह सँग भगिनि सम्बन्ध कायम गरि गाउँपालिकाको समग्र विकासमा टेवा पुर्‍याइनेछ ।
१७०. उपभोक्ता समितिको गाउँपालिकामा कम्प्युटरमा अभिलेख राखिनेछ र त्यस्ता आयोजनाको कम्तिमा ५ वर्ष सम्म उपभोक्ता समितिलाई जिम्मेवार बनाउदै ५ लाख भन्दा माथिका विकास निर्माणहरुको निर्माण स्थलमा ५ वर्ष सम्म देखिने गरि सो योजनाको सुचना पाटी अनिवार्य राख्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७१. गाउँपालिकाको भौतिक सम्पत्ती संरक्षण वजार व्यवस्थापन एवं राजस्व संकलन जस्ता कार्यहरुलाई व्यवस्थित गर्न गाउँ/नगर प्रहरीको व्यवस्था गरि समाजमा शान्ति तथा सु-व्यवस्था कायम गरि दण्डहिनताको अन्त्य गरिनेछ ।
१७२. त्रैमासिक रुपमा गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७३. जिन्सी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन सफ्टवेयर जडान गरि काम नलाग्ने अवस्थामा भएका सामानहरुलाई लिलामीको प्रकृया अगाडी वढाइनेछ ।
१७४. गाउँपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि स्वीकृत गरि दैनिक प्रशासनिक खर्चलाई पारदर्शी बनाइनेछ ।
१७५. करको दरलाई घटाउदै करको दायरा वढाउँदै करदाता मैत्री प्रशासन विकास गरिनेछ ।
१७६. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र फोहरमैला विसर्जनका लागि अन्यत्र जिल्लाबाट प्रवेश गर्ने निजी सवारी साधनबाट सेवा शुल्क दस्तुर लिई फोहरमैला स्थल प्रयोग गर्न दिइनेछ । साथै वज्जरे डाँडामा रहेको फोहोरबाट कम्पोष्ट मल उत्पादनका लागि आवश्यक पहल गरि उत्पादन पश्चात सहुलियत दरमा ककनी वाँसीलाई कम्पोष्ट मल प्रदान गरिनेछ ।
१७७. मर्मत सम्भार कोष, विपद व्यवस्थापन कोष, स्वास्थ्य उपचार कोष, समपुरक कोषहरुमा आवश्यकता अनुसार वजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१७८. अन्तिम लेखा परिक्षण तथा आन्तरिक लेखा परीक्षणबाट औल्याईएको वेरुजुलाई फछौट गर्न वेरुजु फछ्यौट सँग फछ्यौटका दायित्व भएका शाखा प्रमुखहरुलाई मासिक रुपमा प्रगति विवरण कार्यपालिकामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै ककनी गाउँपालिकालाई वेरुजु फछ्यौट गर्ने उत्कृष्ट गाउँपालिकाकोरुपमा स्थापित गर्न सबै पक्षलाई जिम्मेवार बनाइनेछ । समयमा वेरुजु फछ्यौट नगर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम सार्वजनिक गरि गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा रोक लगाइनेछ ।
१७९. कर्मचारीले दोहोरो पेशकी लिने व्यवस्थाको अन्त्य गरि समयमै पेशकी फछ्यौट नगर्ने व्यक्तिलाई गाउँपालिकाको सेवा सुविधामा रोकका लगाइनेछ ।
१८०. गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालयहरुमा निशुल्क ईन्टरनेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

१८१. काठमाण्डौ देखि रानीपौवा सम्म सञ्चालन हुने सार्वजनिक यातायातहरूलाई सेवाग्राहीहरूलाई कार्यालय समयमा आवत जावत गर्नका लागि सहज बनाउन यातायात व्यवसायी सँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू :

माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रम, सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र प्राथमिकता अनुसार सो कार्य सम्पादनको लागि आगामी आ.ब. ०७९/०८० कालागिचालु तर्फ ३९ करोड ३९ लाख र पुँजिगत तर्फ १८ करोड ८३ लाख गरी जम्मा ५८ करोड २२ लाख प्रारम्भिक अनुमान सहित बजेट विनियोजन गरि नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित विषय क्षेत्रहरूमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

अन्त्यमा, उपरोक्त अनुसारको १८१ बुँदे नीति तथा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र पारदर्शि तवरले गाउँपालिका क्षेत्र भित्र क्रमश कार्यान्वयनमा ल्याउन सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्य, स्थानीय राजनैतिक दल, सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था, कर्मचारीमित्रहरू, गाउँवासी, आमाबुवा, दाजुभाई तथा दीदी विहिनी लगायत सरोकारवाला सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दै विदा हुन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

जय ककनी , जय ककनी वासी
सुमन तामाङ (सज्जन)
गाउँपालिका अध्यक्ष

२०७९ असार १० गते शुक्रवार